

צח:

עין משפט‏
גר מצוה

כ א מיי פֿינג מ'הל' שבת הלכה נז:
כא ב מיי פטיו מ'הל' שבת הלכה נא סמוג לאזין סה טוש"ע אי"ח סר שגג סעיף ב:
כב ג מיי שם הל' וסמג שם טוש"ע אי"ח סר שגג סעיף ב:
כג ד מיי שם הל' וסמג שם טוש"ע אי"ח סר שגג סעיף ג:
כד ה מיי שם טויר ש"ע שם סעיף ג:
כה ו מיי שם הל' וטוש"ע שם סעיף ב:
כו ז טוש"ע שם סעיף ב:
כז ח טוש"ע שם סעיף ג:

רבינו חננאל

אבל בכחל שאינו משופע אפילו למטה מג' טפחים גוללו אצלו דברי ר' יהודה שר' יהודה אומר אפילו אינו מסולק מן הארץ אלא מלוא החוט גוללו אצלו דבעינן הנחה על גבי משהו. וכן אמר רבא תוך ג' לרבנן ר' לוי הנחה על גבי משהו. מתני' זו שלפני החלוק כו'. אוקימנא ביוז' היוצא לרשות הרבים ונטליקן ממנו. דהא למעלה מ' הוא וברשות היחיד דמי. וירושלמי א"ר יוחנן ויוז' וכתליקן שבביתו י' ורחובין ד' מתוחין לכאן ולכאן ובלבד שלא יחליף. ומאי נותנין עליו דקמני כלום שבורין. דאי נפלו לרשות הרבים לא חיישין דילמא מעייל להו לרשות היחיד. תניא גמי הכי זוז היוצא וכו', ועד אין בין זוז לזוז י' אין משתמש ביוז' אלא כנגד חלונו. ופרשה אביי כגון דאית ביה ביוז' ד' טפחים שנעשה רשות (הרבים) [ניהידין]. ועלין דלית ביה ד' טפחים וחלונו משלמתו לד', כנגד החלוק שר' ליה לאשתמושי (דחורין) [דחורין] של חלון ניהא. אבל יתרון רחב הווי דנפיק למעריף על רוחב החלוק. (שכנגד החלוק כלבד מותר אבל המעריף) בהאי גיסא ובהאי גיסא אסרי. הא דתנן עומד אדם ברשות הרבים ומטלטל ברשות היחיד, עומד אדם ברשות היחיד ומטלטל ברשות הרבים. אוקימנא לרבנן ודלא כר' מאיר. דתנן לא יעמוד אדם ברשות הרבים וכו'.

נימא **כתנאי** **אמרה** **לשמעתי**. אע"ג דלא ניחא הכא לאוקמי מילתא דרבא בפלוגתא דתנאי דמתני' מ"מ ע"כ אשכחן ברייתא דפליגא עליה במסכת שבת בפר' הזורק (דף יא.) גבי הזורק מרה"י לרה"י ורה"ר בצמלע דקתני בצרייתא תוך ג' ד"ה חייב אי נמי יש לחלק דהכא שגא החפץ מלמעלה מג' למטה לתוך ג' הוא דבעי רבא הנחה על גבי משהו אבל התם איירי שהיה החפץ תוך ג' משילא מתחת ידו להכי חשיב כמונח דהא מודה רבא דהמעביר בתוך שלשה דכמונח בקרקע דמי כדמוכח בפרק המוילא יין (שם דף פ.) והא דלא חשיבין מתגלגל כמונח בסוף הזורק (שם דף ק.) התם איירי כשהיתה מחילת זריקה למעלה מג': **אלא** בוצא רבי יהודה היא. תימה דבשבת בפרק הזורק (דף יז.) צעי למימר דסבר ר' יהודה קלוטה כמו שהונחה גבי הזורק מרה"י לרה"ר ועבר ד' אמות ברה"ר ולמסקנא דהתם ניחא דמוקי לה כגון דלמר כדנפקא לרה"ר תנוט דמסתבר טפי למימר התם קלוטה כמו שהונחה כיון שהיה דעתו ורלונו שמונח שם אכל הכא דאין רלונו שיפול שם הספר אין לנו לומר שיהא כמונח אצל למאי דס"ד התם מעיקרא דמיחייב שמים ובאומר כל מקום שמרצה שם תנוט קשה ויש לחלק דהתם אינו מקפיד על החפץ אנה שינוט אצל הכא מקפיד ומרלונו היה חפץ שלא היה שם מונח אצל לרבא קשיא דפרי' באומר כל מקום שמרצה תנוט שם רבא הנחה על גבי משהו דמקפיד אפילו נח על גבי משהו לא מיחייב דלא נעשית מחשבתו וזריך לומר דלמאי דס"ד התם מעיקרא לית ליה דרבא ועוד י' לומר כדפרישית לעיל דהתם כשתחילת זריקתו תוך שלשה: **ניחוש** **דימא** **נפיל** ואחי **לאיתווי**. ואי דמפיק לכרמלית או לחצר שאינה מעורבת לרבא דלית ליה לקמן (נט.) גזירה לגזירה פשיטא דשרי דלא אינטריך למיתני ולאציי דגזר אסור כמו צמפיק לרה"ר ועוד נראה מדמשני אציי לעולם דמפיק לרה"ר משמע דצמפיק לכרמלית או לחצר שאינה מעורבת שרי אפילו כלים שאינן נשצרים ואע"ג דלקמן גזר אציי גזירה לגזירה יש לחלק כמו שפירשתי לעיל ובפרק כידך משתמפין (לעיל דף פד.) גבי אנשי חצר ואנשי עלייה ששכחו ולא עירצו דקתני זין

היוצא מן הכותל בעשרה דעלייה הוי לעלייה אפילו הניח שם כלים שאינם נשצרים: **וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בַּבֵּא הַבּוֹתָלָא** עד עשרה תחתונים. פי' צקונטרס אס' הזין מוטל לאורכו על פני כל הכותל משתמש בכל הזין וקשה לר"י דהיינו סופא דקתני אס' יש זין למטה הימנו משתמש זו ומפרש ר"י דבחורין שבכותל קאמר דמשתמש ולשון משתמש בכל הכותל משמע גמי כן:
אי דאית (ט) **ליה ארבע אפי'** כנגד חלונו גמי לא ישתמש. משמע מפירוש הקונט' דברח ד' משתמש בכלים הנשצרים אצל שאין רחב לא ישתמש אפי' כלים הנשצרים דהוי כאילו שדי להו להדיא וקשה לר"י דכיון דאפילו ברחב ד' לא ישתמש בכלים שאין נשצרין א"כ אפילו רחב מאה אמה גמי דלענין שבת חשיב רחב ד' כרחב אלק' ונראה לר"י דברחב ד' שרי ליתן אפילו כלים שאינן נשצרים ומתני' ברחב כל שהוא והא דלא מוקי לה ברחב ד' ובכל כלים משום דסתם זין אינו רחב ד' וכי פריך הש"ס אי דלית ביה ארבעה אפילו כנגד חלונו לא ישתמש ה"מ למיפרך אפי' בשלמטה הימנו לא ישתמש והא דלא משני ליה דבכלים הנשצרים איירי היינו משום דלא מתוקמא דלא דשרינן כנגד חלונו משום דחלון משלימתו לד' יש לומר דאינטריך לאשמועינן בתחתון אף על גב דלא ניחא תשמישתא דהא איכא עליון דמפסיק: הוא

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

למטה משלשה. הגיע ראש הספר לשלשה סמוך לקרקע ארעא סמיכתא הוא והרי הוא כמונח: **אלא הא דאמר רבא**. בפר' הזורק צמס' שבת (דף ק.) : **תוך שלשה לרבנן**. דפליגי עליה דר"ע צקלוטה כמי שהונחה (ט) ואמרי דהזורק מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות

הרצים למטה מעשרה לא אמרינן הואיל ונקלטה ביו"ד תחתונים שהן רה"ר הרי היא כמי שהונחה לחייצו אפי' זרק למטה משלשה לא מיחייב אס' עד שלא הגיע לארץ נשרף או זלעו כלז אלא אס' כן נח על גבי משהו ואפילו לא הוי מקום ארבעה הויא הנחה ולמעלה משלשה אס' נח פטור ואפי' לר"ע דאי מקום ארבעה הוא כרמלית הוא ואי לית ביה ארבעה מקום פטור הוא: **נימא כסנאי אמרה לשמעטי**. דהא תנא קמא אפילו כי לא נח גמי גזר למטה מג' משום דילמא זמנין דאין אגרו צידו ולרבא כי אין אגרו צידו גמי כי האי גוונא דלא נח לא מיחייב אס' קלטו והחזירו קודם שנת: **בתני'** **זיו שפני החלון**. צולט מן הכותל גבוה י' ורחב ד': **נוטנין** **עליו**. צני עלייה דרה"י הוא: **גב' דמפיק להיך**. להיכן צולט: **דמפיק לרה"י**. לחצר: **כלים הנשצרים**. כלי חרס וחכוכית שאס' נפלו יצברו דליכא למימר' דילמא חיל ומיימי להו: **קערוס ופוסוס וקיסוניוס**. כולם כלים הנשצרים הס' דסתמייהו דחרס: **משמש בכל הכותל**. אס' הזין מוטל לאורכו אצל הכותל על פני כולו משתמש בכל הזין: **עד עשרה הסחמונים**. כלומר כל מקום שהוא צין סמוך לחלון מיד צין מופלג הימנו הרבה וצלכד שלא יהא בתוך עשרה תחתונים שצרכות הרצים: **למטה הימנו**. למעלה מעשרה: **משמש זו**. בתחתון ע"פ כל הכותל אס' מונח לאורכו אצל הכותל: **האי זיו**. עליון היכי דמי: **אי דליס ביה ארבעה מקום פטור הוא ואפילו כנגד חלונו לא לשמש**. נהי דמקום פטור הוא ומותר לכתף עליו כדק"ל [פז.] מקום שאין זו ארבעה מותר לצני רה"ר ולצני רה"י לכתף עליו מיהו תשמיש תדיר לא משתרי ביה דלא חוי לתשמישתא ושכיחי כלים למיפל לרה"ר ואע"ג דלוקמינן צכליס דלא שכיחי למיפל כולי האי אצל הכא דרובא נפלי מחזי כמאן דשדי להדיא לרשות הרצים: **חורי חלון**

הוא. כלומר זוית החלון והרחצתו הוא. ולשון חורי דנקט משום דגבי שבת שייך למימר חורי רשות הרצים כרשות הרצים וכן חורי רה"י כרה"י דמי כגון כותל הסמוכה לרה"ר ויש זה חורין פתוחין לרה"ר למטה מיו"ד הוי רה"ר: **בתני' עומד אדם ברה"י**. צבית או על הגג ושוחה חפץ ברה"ר כאן ומניחו כאן: **וצלכד שלא יוציאנו מארבע אמותיו**. ממקום שהיה מונח זו ואשמועי' מתניתין דלא גזרינן שמא יכניסנו אכלו. וישפין ברה"ר. דמפיק מרה"י לרה"ר: **משפנש רוקו צפיו**. משנתעגל ונאסף לנאח: **לא יהלך ארבע אמוס עד שירוק**. דכיון דלמשדייא קאי משאוי הוא: **גב' מסני ליה רב כו'**. גזירה שמא יכניסנו אכלו: **ועצם כר"מ**. דאיהו הוא דגזר שמא יצא אכלו כדלקמן בפירקין [דף קא.] לא יעמוד צרכות היחיד ויפתח צרכות הרצים שיטול פתחת צרכות הרצים ויפתח זו פתח הסמוך לרשות הרצים שמא יכניס' אכלו בתקום שהוא:

מדסיפא

כנגד חלונו לא ישתמש ה"מ למיפרך אפי' בשלמטה הימנו לא ישתמש והא דלא משני ליה דבכלים הנשצרים איירי היינו משום דלא מתוקמא דלא דשרינן כנגד חלונו משום דחלון משלימתו לד' ק"ק דמעליין שמעינן ליה דשרינן כנגד חלונו משום דחלון משלימתו לד' יש לומר דאינטריך לאשמועינן בתחתון אף על גב דלא ניחא תשמישתא דהא איכא עליון דמפסיק: הוא

מסורת הש"ס

(א) [מסוך הסוגיא נראה שאין כאן פסקא], (ב) שבת פ. ק. א (ז"ל למישא), (ד) כס"א נוסף: מפמח,

—❧—

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה תוך ג' וכו' כמי שהונחה דמיא ואמרי וכו' למטה מג' גמי לא: (ב) תוס' ד"ה אי דלית ביה ד' וכו' אפילו בכלים:

—❧—

גליון הש"ס

גב' ליחוש דלמא גפיל. צ"צ דף נט ע"ב תוס' ד"ה ואפילו:

—❧—

הגהות הגר"א

[א] אי דלית ב' ארבעה אפילו כנגד חלונו כו' [ומיתות שנגמסו מוקפות].

—❧—

מוסף רש"י

תוך שלשה לרבנן צריך הבחא. לרבנן דפליגי עליה דר"ע בזורק מרה"י להי"י ורה"ר בצמלע דלית להו קלוטה כמי שהונחה. לא תימא בתוך ג' מדר, אלא אפילו תוך ג' גמי לריך שנית, ואס' עבר רה"ר כולה פטור, ונפקא מינה גמי לזורק ד' אמות וכשכא לנות והגיע לתוך ג' מדר שנגמט עד שלא נח פטור, כדאמרין במתני' (שבת קב.) עד שמהא תחילתו וסופו שגבה, ולא אמרינן עד שלא מוכר הוי ליה מונח (שם ק.) ולא מיחייב עד שמונח על גבי משהו מקום כל שהוא, ולא בעינן מקום ד' הואיל ובתוך ג' הוא, מ"מ הנחה כל דהוא צעין (שם ט.)